

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Cdo/209/2020
Identifikačné číslo spisu:	7110210250
Dátum vydania rozhodnutia:	23.11.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Erika Šobichová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:7110210250.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: J. Š. nar. X. X. XXXX, bytom U. X, Y., právne zastúpenom spoločnosťou AZARIOVÁ & RUŽBAŠÁN Law firm s.r.o., Kmeťova 26, Košice, IČO: 47 237 406, proti žalovaným: 1/ Profesionálna dražobná spoločnosť, s.r.o., so sídlom Masarykova 21, Košice IČO: 36 583 936, 2/ Stavebné bytové družstvo I, Košice, so sídlom Vojenská 14, Košice, IČO: 31 661 734, obaja zastúpení spoločnosťou HUSAR AND PARTNERS S.R.O., so sídlom Vojenská 14, Košice, IČO: 53 519 141, 3/ I. R. nar. XX. X. XXXX, bytom Y. X. XX, Y. 4/ D. Z. nar. XX. XX. XXXX, bytom U. X, Y., 5/ M. H. nar. XX. X. XXXX, bytom U.Á. X, Y., 6/ I.M. M., nar. XX. XX. XXXX, bytom U. X, Y., 7/ M. W., nar. XX. X. XXXX, bytom U. X, Y., 8/ I. I. nar. XX. XX. XXXX, bytom U. X, Y., 9/ Y. I., nar. XX. X. XXXX, bytom U. X, Y., 10/ Y. N., nar. X. X. XXXX, bytom U. X, Y., 11/ R. V., nar. X. X. XXXX, bytom U. X, Y., 12/ V. K. I., nar. XX. X. XXXX, bytom U. X, Y., 13/ I. I. C., nar. X. X. XXXX, bytom U. X, Y., 14/ M. I. U., nar. XX. X. XXXX, bytom U. X, Y., 15/ J. S., nar. XX. X. XXXX, bytom U. X, Y. 16/ Y. N., nar. XX. X. XXXX, bytom U. X, Y., 17/ U. D., nar. XX. X. XXXX, bytom U. X, Y. 18/ U. D., nar. XX. X. XXXX, bytom U. X, Y., 19/ G. I., nar. XX. X. XXXX, bytom U. X, Y., 20/ N. R., nar. XX. X.X XXX, bytom U. X, Y., 21/ W. N., nar. XX. X.X XXX, bytom U. X, Y., 22/ W. Z., nar. XX. X. XXXX, bytom U. X, Y., 23/ T. Z., nar. X. X. XXXX, bytom U. X, Y., 24/ R. Y., nar. XX. X. XXXX, bytom U. X, Y., 25/ G. Z., nar. XX. XX. XXXX, bytom U. X, Y., 26// I. Š., nar. X. X. XXXX, bytom U. X, Y., 27/ I. I., nar. XX. X. XXXX, bytom U. X, Y., 28/ N. N. G., nar. XX. X. XXXX, bytom U. X, Y., 29/ C. S. G., nar. XX. X. XXXX, bytom U. X, Y., 30/ I. H.J. D., nar. X. X. XXXX, bytom U. X, Y., 31/ D. R., nar. X. X. XXXX, bytom U. X, Y., 32/ M. Q., nar. XX. X. XXXX, bytom U. X, Y., 33/ I. Q. W., nar. XX. XX. XXXX, bytom U. X, Y., 34/ I. N. Y. Ž., nar. X. X. XXXX, bytom U. X, Y., 35/ V. I. N., nar. XX. X. XXXX, bytom U. X, Y., 36/ Z. C., nar. XX. X. XXXX, bytom U. X, Y., 37/ S. M. K. I. X., nar. X. X.XXXXX, bytom U. X, Y., 38/ M. N. O. X., nar. X. X. XXXX, bytom B. XX, I., 39/ C. H., nar. XX. XX. XXXX, bytom U. X, Y., 40/ R. R., nar. X. X. XXXX, bytom U. X, Y., 41/ Y. N., nar. X. X. XXXX, bytom U. X, Y., 42/ Y. J., nar. XX. X. XXXX, bytom U. X, Y., 43/ I. I., nar. XX. X. XXXX, bytom U. X, Y., 44/ Q. D., nar. XX. X. XXXX, bytom U. X, Y., 45/ N. U., nar. X. X. XXXX, bytom U. X, Y., 46/ V. Z. H., nar. X. X. XXXX, bytom U. X, Y., 47/ G. H., nar. XX. X. XXXX, bytom U. X, Y., 48/ G. K., nar. X. X. XXXX, bytom U. X, Y., 49/ Y. C., nar. XX. X. XXXX, bytom U. X, Y., 50/ I. D. Š., nar. XX. X. XXXX, bytom U. X, Y., 51/ V. I. Š., nar. XX. X. XXXX, bytom U. X, Y., 52/ N. H., nar. XX. X. XXXX, bytom U. X, Y., 53/ U. Q., nar. X. X. XXXX, bytom U. X, Y., 54/ Q. S., nar. XX. X. XXXX, bytom U. X, Y., 55/ R. D., nar. XX. XX. XXXX, bytom U. X, Y., 56/ R. J., nar. XX. X. XXXX, bytom U. X, Y., 57/ K. Z., nar. XX. XX. XXXX, bytom U. X, Y., 58/ Y. W., nar. X. X. XXXX, bytom U. X, Y., 59/ Y. B., nar. X. X. XXXX, bytom U. X, Y., 60/ U. J., nar. X. XX. XXXX, bytom U. X, Y., 61/ U. Y., nar. X. XX. XXXX, bytom U. X, Y., 62/ I. Z. U., nar. XX. XX. XXXX, bytom O. XX, Y., 63/ S. V. I. G. X., nar. X. X. XXXX, bytom U. X, Y., 64/ I. G. I., nar. XX. X. XXXX, bytom U. X, Y., 65/ V. M. Y., nar. XX. XX. XXXX, bytom C. Z. X, Y., 66/ Z. Y., nar. XX. XX. XXXX, bytom C. Z.T. X, Y., 67/ N.B. Y., nar. XX. X. XXXX, bytom U. X, Y., 68/ N.

Š., nar. XX. X. XXXX, bytom U. X, Y, 69/ Š. Z., nar. X. X. XXXX, bytom U. X, Y, 70/ Š. Z., nar. XX. X. XXXX, bytom U. X, Y, 71/ V. I. F., nar. XX. XX. XXXX, bytom U. X, Y, 72/ I. E. F., nar. XX. X. XXXX, bytom U. X, Y, 73/ V. Z. H., nar. XX. X. XXXX, bytom U. X, Y, 74/ I. Y. W., nar. XX. X. XXXX, bytom N. XX, Y, 75/ W. G., nar. X. X. XXXX, bytom C. X, Y, 76/ I. Y. I., nar. XX. XX. XXXX, bytom U. X, Y, 77/ I. G. T. G., nar. XX. X. XXXX, bytom Y. T. X, Y, 78/ I. G., nar. X. XX. XXXX, bytom U. X, Y, 79/ J. U., nar. XX. X. XXXX, bytom G., I. XX, 80/ D. I., nar. XX. X. XXXX, bytom X., XX X. M., 81/ N. G., nar. X. XX. XXXX, bytom Č. XXXXX, Y, 82/ V. V. Q. nar. XX. X. XXXX, bytom F. X, Y, 83/ Z. M., nar. X. X. XXXX, bytom U. X, Y, 84/ W. S., nar. XX. X. XXXX, bytom U. X, Y, 85/ S. J., nar. XX. X. XXXX, bytom U. X, Y, 86/ I. I. C., nar. X. XX. XXXX, bytom U. X, Y, 87/ Z. Y., nar. X. X. XXXX, bytom U. X, Y, 88/ J. K., nar. XX. X. XXXX, bytom D. Y. XXXX, C. Y., Č., 89/ V. E. Y. Á., nar. XX. XX. XXXX, bytom I. XX, Y. 90/ V. W. Q., nar. XX. X. XXXX, bytom H. XX, Y, 91/ U. Q., nar. X. X. XXXX, bytom H. XX, Y. 92/ Q. D., nar. XX. X. XXXX, bytom U. X, Y, 93/ S. V. G. X., nar. XX. XX. XXXX, bytom U. X, Y, 94/ V. I. X., nar. XX. XX. XXXX, bytom U. X, Y, 95/ V. D. I., nar. XX. X. XXXX, bytom U. X, Y, 96/ V. C. I. E., nar. XX. X. XXXX, bytom U. X, Y, 97/ I. C., nar. X. X. XXXX, bytom U. X, Y, 98/ I. C., nar. XX. X. XXXX, bytom U. X, Y, 99/ V. U. U., nar. XX. X. XXXX, bytom U. X, Y, 100/ J. W. U., nar. XX. X. XXXX, bytom U. X, Y, 101/ I. I., nar. XX. X. XXXX, bytom U. X, Y, 102/ I. R., nar. XX. X. XXXX, bytom U. X, Y, 103/ J. Q., nar. XX. X. XXXX, bytom Y. XX, Y, 104/ Q. S., nar. XX. X. XXXX, bytom U. X, Y, 105/ I. Q., nar. XX. XX. XXXX, bytom U. X, Y, 106/ I. Y., nar. XX. X. XXXX, bytom U. X, Y, 107/ D. T., nar. X. X. XXXX, bytom U. X, Y, 108/ R. Z., nar. XX. X. XXXX, bytom U. X, Y, 109/ V. C. U., nar. XX. X. XXXX, bytom N. XX, Y, 110/ V. R. U., nar. XX. X. XXXX, bytom N. XX, Y, 111/ G. Ž., nar. X. XX. XXXX, bytom Z. XXX/XX, C. X-D., Č., 112/ I. C. Y., nar. XX. XX. XXXX, bytom U. X, Y, 113/ O. C., nar. XX. X. XXXX, bytom U. X, Y, 114/ R. F., nar. XX. X. XXXX, bytom U. X, Y, 115/ Š. N., X. X. XXXX, bytom U. X, Y, 116/ G. K., nar. XX. XX. XXXX, bytom U. X, Y, 117/ W. M., nar. X. XX. XXXX, bytom U. X, Y, 118/ I. C. C., nar. XX. XX. X XXX, bytom Y. XX, 119/ W. I., nar. XX. X. XXXX, bytom R. XX, M., 120/ I. J., nar. XX. X. XXXX, bytom U. X, Y, 121/ H. B. N., nar. XX. X. XXXX, bytom M. X, R. XXX XX, 122/ V. B. Z., nar. XX. X. XXXX, bytom M. X, R. XXX XX, 123/ R. Z., nar. XX. XX. XXXX, bytom U. G. X, Y, 124/ N. D., nar. XX. X. XXXX, bytom W. M. XXX, W. XXX XX, 125/ V. Š. H., nar. XX. X. XXXX, bytom Z. XX, I., 126/ N. Š. V., nar. XX. XX. XXXX, bytom Z. XX, I., 127/ Q. M., nar. XX. X. XXXX, bytom XXX XX M. XX, 128/ I. Y. D., nar. XX. X. XXXX, bytom K. XX, C. Š., 129/ I. Y. T., nar. XX. XX. XXXX, bytom K. XX, C., 130/ Y. I., nar. X. X. XXXX, bytom H. XX, Y, 131/ I. J., nar. X. X. XXXX, bytom U. X, Y, 132/ H. C. Š., nar. XX. X. XXXX, bytom Č. XX, Y, 133/ C. H., nar. X. X. XXXX, bytom H. X, Y, 134/ Y. I., nar. XX. X. XXXX, bytom R. XX, Y. XXX XX, 135/ Y. S., nar. XX. X. XXXX, bytom R. XX, Y. XXX XX, 136/ K. Y., nar. XX. X. XXXX, bytom U. X, Y, 137/ K. Y., nar. X. X. XXXX, bytom U. X, Y, 138/ N. D. I., nar. XX. XX. XXXX, bytom U. X, Y, 139/ I. W. C., nar. X. X. XXXX, bytom XXX XX D. Á. V. XXX, 140/ V. W. D., nar. XX. XX. XXXX, bytom H. XXXX/X, Y, 141/ V. F. Y., nar. X. XX. XXXX, bytom I. XX, Y, 142/ V. V. S., nar. XX. X. XXXX, bytom U. X, Y, 143/ I. Z. S. Č., nar. X. X. XXXX, bytom H. XX, Y, 144/ H. Z., nar. XX. XX. XXXX, bytom G. N. XX, Y. V., 145/ C. Q. I., nar. XX. XX. XXXX, bytom I. X, Y, 146/ W. F., nar. XX. X. XXXX, bytom H. X, Y, 147/ I. U. W., nar. XX. X. XXXX, bytom U. X, Y, 148/ G. Z., nar. X. X. XXXX, bytom U. X, Y, 149/ I. I. I., nar. XX. X. XXXX, bytom R. XX, Y, 150/ M. I. Z., nar. XX. X. XXXX, bytom E. XX, Y, 151/ Z. E., nar. XX. X. XXXX, nar. XX. X. XXXX, bytom U. X, Y, 152/ Z. N., nar. XX. X. XXXX, bytom U. X, Y, 153/ I. V. I., nar. XX. X. XXXX, bytom T. Y. XX, Y, 154/ M. V. Z., nar. XX. XX. XXXX, T. Y. XX, Y, 155/ V. W. S., nar. XX. XX. XXXX, bytom Y. XX, Y, 156/ V. H. C., nar. XX. X. XXXX, bytom Y. X, Y, 157/ Y. K., nar. XX. X. XXXX, bytom U. X, Y, 158/ V. Y. D., nar. XX. X. XXXX, bytom Š. X, Y, 159/ I. Y. G., nar. XX. X. XXXX, bytom Š. X, Y, 160/ Y. I., nar. X. X. XXXX, bytom U. X, Y, 161/ C. C., nar. XX. X. XXXX, bytom U. X, Y, 162/ I. I., nar. XX. X. XXXX, bytom G. X, Y, 163/ I. C. V., nar. XX. X. XXXX, bytom I. G. X, G., 164/ Š. U., nar. XX. X. XXXX, bytom U. Á. X, Y, 165/ Š. Á. I., nar. X. X. XXXX, bytom U. X, Y, 166/ F. C., nar. XX. X. XXXX, bytom H. Š. XX, Y, 167/ I. Z. W., nar. XX. X. XXXX, bytom G. XX, Y, 168/ R. D., nar. XX. X. XXXX, bytom I. X, Y, 169/ V. D. V., nar. X. X. XXXX, bytom U. X, Y, 170/ Y. Š., nar. X. XX. XXXX, bytom U. X, Y, 171/ R. D., nar. X. XX. XXXX, bytom U. X, Y, 172/ Š. Y., nar. XX. X. XXXX, bytom U. X, Y, 173/ K. D., nar.

XX.X.XXXX, bytom U. X, Y, 174/ K. V., nar. XX.XX.XXXX, bytom W. XX, Y., žalovaní vo 4. až 174. rade, všetci zastúpení Stavebným bytovým družstvom I, Košice, so sídlom Vojenská 14, 040 01, Košice, IČO: 31 661 734, zastúpení spoločnosťou HUSAR AND PARTNERS S.R.O., so sídlom Vojenská 14, Košice, IČO: 53 519 141, o určenie neplatnosti dražby, vedenom na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 16 C 115/2010, o dovolaní žalovaného 2/, proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo 17. apríla 2019, sp. zn. 9 Co 141/2018, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo 17. apríla 2019, sp. zn. 9 Co 141/2018, zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1.1 Okresný súd Košice I (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 26. 5. 2017, č. k. 16C/115/2010-722, určil, že dražba bytu č. XX, nachádzajúceho sa na 5. poschodí na ul. U. X v Y., zapísaného na LV č. XXXXX pre katastrálne územie R., konaná dňa 4.11.2005 je neplatná (I. výrok), žalobu voči žalovanému v 3. rade zamietol (II. výrok), žalobcovi priznal náhradu trov konania voči žalovaným v 1., 2., vo 4. až 174. rade v rozsahu 100 % (III. výrok); vo vzťahu medzi žalobcom a žalovaným v 3. rade náhradu trov konania žalovanému v 3. rade nepriznal (IV. výrok).

1.2 Súd prvej inštancie, po vykonanom dokazovaní, vychádzajúc z § 1, § 3 ods. 8, § 6 ods. 1, § 7 ods. 1, 2, § 16 ods. 1, 2, § 22 ods. 1, § 21 ods. 2, 3, § 24 ods. 8 zákona č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách v znení účinnom do 31.12.2007 (v čase vykonania dražby); § 8a ods. 1 zák. č. 182/1993 Z.z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení účinnom do 30.6.2007; dospel k záveru, že žalovaný 2/ nebol oprávnený podať návrh na vykonanie dražby a uzavrieť so žalovaným 1/ Zmluvy o vykonaní opakovanej dražby, keďže ani zákon, ani zmluva o výkone správy, ani iné splnomocnenie (od vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome) ho neoprávňovalo konať pri výkone záložného práva v mene vlastníka alebo záložných veriteľov. Preto ak žalovaný 2/ podal Návrh na vykonanie dražby a prehlásenie záložného veriteľa zo dňa 13.4.2005 žalovanému 1/ a žalovaní 1/ a 2/ uzavreli Zmluvu o vykonaní dobrovoľnej dražby dňa 24.10.2005, tieto právne úkony sú absolútne neplatné podľa § 39 zákona č. 40/1964 Zb. občiansky zákonník, pretože svojim obsahom odporujú zákonu. Z § 7 ods. 2 zákona č. 257/2002 vyplýva povinnosť záložného veriteľa písomne vyhlásiť aj pravosť, sumu a splatnosť pohľadávky, pre ktorú sa navrhuje výkon záložného práva podľa tohto zákona (§ 16 ods. 3).

1.3. Súd prvej inštancie preto považoval žalobu voči žalovaným 1/ a 2/ a taktiež voči žalovaným 4/ až 174/ za dôvodnú a vyhovel jej. Žalobu voči žalovanému v 3. rade zamietol, pretože v čase rozhodnutia súdom už nebol zapísaným vlastníkom predmetného bytu, keďže týmto vlastníkom sa stal v priebehu konania žalovaný 168/ - D. R.Í..

2.1 Na odvolanie žalovaného 2/ proti výrokom I. a III. rozsudku súdu prvej inštancie Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom zo 17. 4. 2020, sp. zn. 9 Co 141/2018, rozsudok súdu prvej inštancie napadnutom rozsahu potvrdil. Žalobcom priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

2.2 Odvolací súd považoval rozhodnutie súdu prvej inštancie v rozsahu odvolaním napadnutých výrokov I. a III. za vecne správne. Súd prvej inštancie podľa odvolacieho súdu úplne zistil skutkový stav veci, správne ho právne posúdil. Odvolací súd sa s jeho odôvodnením v celom rozsahu stotožnil a pretože ich považoval za správne na tieto dôvody odkázal. Nič na tom nezmenilo ani podané odvolanie, v ktorom žalovaný 2/ v podstate iba opakuje dôvody uvádzané pred súdom prvej inštancie, s ktorými sa súd riadne a presvedčivo vysporiadal. K správnosti dôvodov preskúmaného rozhodnutia poukázal tiež na rozhodnutie najvyššieho súdu z 25. 2. 2010, sp. zn. 4 Cdo 59/2009, z ktorého záverov súd prvej

inštancie vychádzal.

2.3 K výhradám žalovaného 2/, že v danom čase bol nielen správcom bytového domu, ale aj vlastníkom viacerých bytov v bytovom dome a že nepotreboval súhlas ostatných vlastníkov na výkon záložného práva, nakoľko sám bol vlastníkom viacerých bytov v bytovom dome, odvolací súd uviedol, že žalovaný 2/ počas celého konania pred súdom prvej inštancie vystupoval ako správca bytu a nie ako vlastník bytu alebo nebytových priestorov v predmetnom bytovom dome. Odvolací súd sa stotožnil so skutočnosťami uvedenými žalobcom vo vyjadrení k odvolaniu, že ak by aj uvedené tvrdenie bolo pravdivé, že žalovaný 2/ nebol vlastníkom nadpolovičnej väčšiny bytov, nebytových priestorov v bytovom dome na U. ulici v Y. a v dôsledku nekonania schôdze vlastníkov bytov a nebytových priestorov, absentuje rozhodnutie vlastníkov pred samotným podaním návrhu na vykonanie dobrovoľnej dražby žalovaným 2/. Prisvedčil tiež tvrdeniu žalobcu, že ide, okrem iného, aj o novotu v konaní pred odvolacím súdom, ktorá nespadá ani pod jeden z prípadov uvedených v § 366 CSP (zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok), ktorú možno považovať za narušenie princípu zákonnej koncentrácie konania, ktoré už nemôže v odvolacom konaní uplatniť a nie je možné na ne prihliadať. Tvrdenie žalovaného 2/, že mu z § 8b ods. 2 písm. a/ zákona o vlastníctve bytov vyplývalo právo vymáhať vzniknuté nedoplatky a že vymáhanie vzniknutých nedoplatkov je v podstate výkonom zákonného záložného práva a preto bol oprávnený, bez osobitného schválenia ostatnými vlastníkami bytov iniciovať a realizovať výkon záložného práva k bytu žalobcu, je nedôvodné. Odvolací súd aj v tejto súvislosti poukázal na už zmienené rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 4Cdo/59/2009, v ktorom, okrem iného najvyšší súd uviedol, že aj keď zákon o vlastníctve bytov a nebytových priestorov dával správcovi možnosť vymáhať vzniknuté nedoplatky, neumožňoval mu bez príslušného splnomocnenia od vlastníkov uzavierať s dražobníkom zmluvu o vykonaní dražby bytu, že podľa zákona o vlastníctve bytov a nebytových priestorov správca vykonával správu majetku vlastníkov vo svojom mene a na účet vlastníkov, zatiaľ čo záložným veriteľom bola osoba oprávnená v mene vlastníka draženej veci navrhnuť vykonanie dražby.

2.4 Pokiaľ žalovaní v ďalšom poukazovali na novú skutočnosť - prevod nehnuteľnosti zo strany žalobcov s tým, že títo neupozornili nových vlastníkov na problémy so strešnou krytinou, táto skutočnosť podľa názoru odvolacieho súdu nemá vplyv na posúdenie predmetu sporu medzi účastníkmi, a preto ani na túto okolnosť prihliadnuť nemohol, pretože ide o samostatné nároky medzi žalobcami a tretími osobami.

2.5 O trovách odvolacieho konania súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP s použitím § 255 ods. 1 CSP a priznal žalobcom nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

3.1 Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu v rozsahu podala v plnom rozsahu včas dovolanie žalovaný 2/ (ďalej aj ako „dovolateľ“), prípustnosť ktorého vyvodzoval z § 420 písm. f/ CSP a tiež z § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. Navrhol rozhodnutia súdov oboch inštancií zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie súdu prvej inštancie.

3.2 Dovolateľ v súvislosti s porušením práva na spravodlivý súdny proces (§ 420 písm. f/ CSP) namietal nesprávny procesný postup odvolacieho súdu spočívajúci v nedoručení mu vyjadrenia žalobcu k jeho odvolaniu. Z uvedeného dôvodu nemal možnosť vyjadriť sa k vyjadreniu žalobcu k jeho odvolaniu (podať odvolaciu repliku). Odvolací súd síce zaslal právnemu zástupcovi žalovaného 2/ vyjadrenie žalobcu k podanému odvolaniu, no urobil tak až 12. 4. 2019, pričom na prevzatie uvedeného vyjadrenia nepočkal. Aj ak by došlo k prevzatíu zásielky v ten istý deň ako bola odoslaná (12.4. 2019) žalovaný by nemal vytvorený dostatočný zákonný časový priestor na prípravu repliky k takémuto podaniu, nakoľko uvedená lehota by uplynula 22.4.2019 (teda po vyhlásení rozsudku). Napriek tomu odvolací súd rozhodol o odvolaní dňa 17. 4. 2019. V tejto súvislosti tiež poukázal na rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva z 13. 2015, Trančíková proti Slovensku. Procesný postup súdu bol o to závažnejší, že vyjadrenie k podanému odvolaniu je značne obsiahle, odvolací súd na neho čiastočne v odôvodnení svojho rozhodnutia poukazuje a išlo o vyjadrenie advokáta, ktorého si zvolil žalobca po smrti svojho otca. Argumentáciu uvedenú vo vyjadrení žalobca dovtedy nikdy neuvádzal.

4. K dovolaniu sa vyjadril žalobca. Poukázal na nález ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 333/2018, podľa ktorého neoznámenie písomných vyjadrení alebo dokumentov resp. nemožnosť vyjadriť sa k nim nie je porušením práva na spravodlivý proces, ak toto nemalo žiaden vplyv na výsledok konania, pretože prijatý právny názor neumožňoval právnu diskusiu. Podľa žalovaného právo na kontradiktórne konanie

nie je absolútne a odvolací súd nepovažoval pre svoje rozhodnutie písomnú odvoláciu repliku žalovaného 2/. V rámci odvolacieho konania je súd viazaný výlučne odvolacími dôvodmi uvedenými v predmetnom odvolaní žalovaného. Ponecháva na úvahe súdu, v akej intenzite došlo k zásahu do práva na spravodlivý proces. Podľa žalobcu sa však odvolací súd vysporiadal so všetkými námietkami žalovaného a rovnako ich aj riadne odôvodnil. Na podporu svojej argumentácie poukázal tiež na rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 178/2017, 6 Cdo 22/2017, 1 Cdo 124/2018, súvisiace s dovolacím dôvodom podľa § 420 f/ CSP. V ďalšej časti dovolania svoju argumentáciu venoval v dovolaní vymedzenému dovolaciemu dôvodu podľa 421 ods. 1 písm. b/ CSP.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“ alebo „najvyšší súd“) príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP v rámci dovolacieho prieskumu dospel k záveru, že dovolanie je nielen prípustné, ale aj dôvodné.

6. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti určitému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

7. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný tak, ako sú obsahovo vymedzené v podanom dovolaní (§ 440 CSP).

8. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Podľa § 420 písm. f/ CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. V danom prípade dovolateľ uplatňujúci dôvod podľa § 420 písm. f/ CSP, konkrétne namietal, že k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces malo dôjsť tým, že mu nebolo doručené na vyjadrenie (odvoláciu repliku) vyjadrenie protistrany k jeho dovolaniu. Procesný postup súdu považoval za tým závažnejší, že vyjadrenie k podanému odvolaniu je značne obsiahle, odvolací súd na neho čiastočne v odôvodnení svojho rozhodnutia poukazuje a išlo o vyjadrenie advokáta, ktorého si zvolil žalobca po smrti svojho otca. Argumentáciu uvedenú vo vyjadrení žalobca dovtedy nikdy neuvádzal.

10. Podľa článku 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej aj „Dohovor“) každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhoduje o jeho občianskych právach a záväzkoch. Podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru jednou zo všeobecných záruk spravodlivého prejednania vecí pred súdom je zásada „rovnosti zbraní“. Tento princíp je jedným zo znakov širšieho konceptu spravodlivého súdneho konania a vyžaduje, aby každej procesnej strane bola daná primeraná možnosť predniesť svoju záležitosť protistrane. Koncept spravodlivého súdneho konania v sebe implikuje právo na kontradiktórne konanie, podľa ktorého procesné strany musia dostať príležitosť predložiť nielen všetky dôkazy potrebné na to, aby ich návrh uspel, ale aj zoznámiť sa so všetkými dôkazmi a pripomienkami, ktoré boli predložené s cieľom ovplyvniť rozhodnutie súdu a vyjadriť sa pred ním. Požiadavka, aby procesné strany v konaní mali možnosť dozvedieť sa a vyjadriť sa ku všetkým zhromaždeným dôkazom alebo k stanoviskám pripojeným v spise, sa aplikuje aj na odvolacie konanie.

11. Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vydal dňa 13. januára 2015 rozsudok vo veci

Trančíková proti Slovenskej republike (na ktoré poukázal i dovolateľ), v ktorom sa zaoberal aj opodstatnenosťou námietky o nemožnosti vyjadriť sa k vyjadreniu protistrany v rámci odvolacieho konania. V tomto rozsudku dospel EŠLP k názoru, že aj keď vyjadrenie k odvolaniu neobsahuje žiadne nové skutočnosti alebo argumenty, ku ktorým by sa procesná strana už nevyjadřila v predchádzajúcom priebehu konania, a prípadne ide o vyjadrenie nemajúce vplyv na rozhodnutie odvolacieho súdu, musí byť druhému účastníkovi daná možnosť oboznámiť sa s ním, ak bolo formulované ako právna a skutková argumentácia (obdobne pozriaj rozsudok EŠLP vo veci Nideröst-Huber proti Švajčiarsku č. 18990/91, 18.2.1997, § 27). V rozsudku sa doslovne uvádza, že „požiadavka, aby účastníci súdneho konania mali možnosť dozvedieť sa o všetkých predložených dôkazoch alebo vyjadreniach podaných v ich veci a vyjadriť sa k nim, sa vzťahuje na odvolacie konanie rovnako ako na prvostupňové konanie, a to napriek skutočnosti, že odvolanie nemusí vyvolať žiadnu novú argumentáciu“. Pokiaľ súd takúto možnosť druhej procesnej strane nevytvorí, dochádza k porušeniu práva na spravodlivé konanie, ktoré je zaručené článkom 6 ods.1 Dohovoru (rovnako tak v rozsudku vo veci Nideröst-Huber proti Švajčiarsku, § 29).

12. Vo svojich novších rozhodnutiach začal EŠLP k otázke posudzovania kontradiktórnosti pristupovať menej rigidne a pripustil, že je potrebné zohľadniť aj to, či vyjadrenie protistrany obsahovalo také skutkové alebo právne argumenty, ktoré by mohli ovplyvniť výsledok sporu alebo či zvolené právne riešenie dávalo vôbec nejaký priestor na diskusiu (pozri Vokoun proti Českej republike, rozsudok z 3. 7. 2009, § 26). Tento prístup sa prejavil v ďalšej rozhodovacej činnosti EŠLP, napr. Stepinska proti Francúzsku, rozsudok z 15. 6. 2004, č. 1814/02, § 17 - § 20; P. D. proti Francúzsku, rozsudok z 20. 12. 2005, č. 54730/00, § 31 - § 35; Salé proti Francúzsku, rozsudok, z 21. 3. 2006, č. 39765/04, § 17 - § 20; Fougere proti Francúzsku, rozhodnutie z 19. 9. 2006, č. 10397/03, oddiel B; Société Diffusion Pédagogique Calédonienne proti Francúzsku, rozhodnutie z 12. 10. 2006, č. 26814/02, oddiel 1; Verdú proti Španielsku, rozsudok z 15. 2. 2007, č. 43432/02, § 25 - § 28; Eisenfeld a Duker proti Taliansku a Flatov proti Taliansku, rozhodnutie z 2. 9. 2008, č. 541/08 a č. 625/08, oddiel B; Ringier Axel Springer Slovakia, a. s., proti Slovensku, rozhodnutie z 4. 10. 2011, č. 35090/07, § 89 - § 91; Čičmanec proti Slovenskej republike, rozsudok z 28. 6. 2016, § 60 - § 65).

13. Uvedený prístup založený na materiálnom výklade zásady kontradiktórnosti si osvojil vo svojich novších rozhodnutiach aj ústavný súd (I. ÚS 155/2020). Skúmanie intenzity zásahu, čo môže korelovať so skúmaním ujmy v zmysle dohovoru, sa nachádza aj v rozhodovacej činnosti ústavného súdu (pozri IV. ÚS 62/08, IV. ÚS 362/09). Tento prístup nemožno však vnímať ako odopretie ochrany základných práv a slobôd, ale ako praktické vyjadrenie toho, aké postavenie má ústavný súd v systéme ústavných orgánov, a účelu konania o ústavnej sťažnosti (pozri aj rozhodnutie Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 525/19). Preto podľa názoru ústavného súdu (I. ÚS 155/2020) nie každé nedoručenie podania na vyjadrenie nevyhnutne neznamena porušenie práva na spravodlivý proces najmä v situácii ak je vyjadrenie bezobsažné, ak sa v ňom len opakujú už uvedené argumenty alebo ak v danej veci do úvahy prichádza len určité súdom zvolené riešenie, na ktoré vyjadrenie strany nemôže mať žiadny vplyv. Nie dávno takýto prístup zvolil aj EŠLP vo veci Sarkocy proti Slovensku z 22.9.2020 (sťažnosť č. 36446/17)„, Rovnaké závery pritom prijal ústavný súd aj vo veci sp. zn. IV. ÚS 660/2020 z 15.12.2020.

14. Dovolací súd z obsahu dovolania žalovaného 2/, ako aj z obsahu spisu zistil, že sa v ňom nachádza vyjadrenie žalobcu z 23. augusta 2018 (č. l. 765 a nasl.) k odvolaniu žalovaného 2/. Z pokynu na odoslanie daného podania z 9. 4. 2019 (realizovanému 12.4.2019) síce vyplýva, že dovolací súd pristúpil k doručovaniu uvedeného vyjadrenia. No podľa doručenky k úspešnému doručeniu došlo až dňa 28. 4. 2019, teda zrejme po vyhlásení rozsudku zo dňa 17. 4. 2019. Z uvedeného je tak zrejme, že dovolateľovi uvedené vyjadrenie nebolo v odvolacom konaní doručené a nemal ani procesnú príležitosť sa k nemu vyjadriť pred rozhodnutím o odvolaní.

15. V súlade s vyššie popísaným menej rigidného prístupu dovolací súd v ďalšom kroku preto skúmal povahu uvedeného vyjadrenia s ohľadom na kritéria vyjadrené ústavným súdom v už zmienenom rozhodnutí I. ÚS 155/2020. Dovolací súd majú na pamäti tam uvedené kritériá, dospel k záveru, že aj ohľadom na naplnenie princípu materiálnej kontradiktórnosti uvedené vyjadrenie k odvolaniu bolo

potrebné doručiť protistrane. Ja tomu tak preto, že vyjadrenie k odvolaniu už na prvý pohľad bolo značne obsiahle. Išlo o vyjadrenie novozvoleného advokáta, ktorý nastolil novú argumentáciu, pričom o tom, že rozhodnutie nebolo bez významu a súd k nemu prihladol napokon svedčí i to, že argumentáciu v otázke neprípustných novôt považoval odvolací súd za dôvodnú a relevantnú a stotožnil sa s ňou (bod 16. odôvodnenia napadnutého rozhodnutia). Vzhľadom k tomu zrejme pristúpil aj k jeho doručovaniu, keď toto vyjadrenie považoval za podstatné. Dovolací súd poukazuje na to, že pokiaľ odvolací súd dospeje k záveru o potrebnosti doručovania vyjadrenia protistrane a vo veci nariadi verejné vyhlásenie rozsudku, pričom bude zjavné, že vyjadrenie nebude včas pred samotným vyhlásením rozsudku doručené, odvolaciemu súdu nič nebráni, aby prípadne termín verejného vyhlásenia posunul na termín neskorší tak, aby bolo predmetné vyjadrenie včas doručené a strana mala možnosť s ním sa oboznámiť.

16. Za týchto okolností nedoručenie žalobcovho vyjadrenia k odvolaniu protistrane - žalovanému 2/ a súčasné nevytvorenie mu priestoru na vyjadrenie a prednes svojho stanoviska vytvorilo stav nerovnosti strán konania pred súdom, čo je v rozpore s princípom kontradiktórnosti konania a rovnosti zbraní ako súčasti práva na spravodlivý proces. Nebolo preto možné v tomto smere odvolacie konanie považovať za spravodlivé.

17. Dovolací súd preto konštatuje, že dovolateľ opodstatnene namieta porušenie svojich procesných práv v takej miere, že postupom súdu došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Nedoručením žalobcovho vyjadrenia k odvolaniu došlo v konaní k procesnej vade podľa § 420 písm. f/ CSP, ktorá zakladá nielen prípustnosť dovolania ale zároveň aj jeho dôvodnosť.

18. Nad rámec dovolateľom uplatneného dôvodu dovolací súd pripomína, že podľa § 161 ods. 1 CSP súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (procesné podmienky). Medzi základné procesné podmienky, na ktorých splnenie má súd povinnosť prihliadať aj bez návrhu počas celého konania, patrí podmienka procesnej subjektivity, t. j. spôsobilosti osoby byť stranou sporu (účastníkom sporového konania). Spôsobilosť byť stranou sporu (subjektom sporového konania) znamená mať procesné práva a povinnosti, ktoré jej zákon priznáva, resp. ukladá. Túto procesnú podmienku zohľadňuje aj § 420 písm. b/ CSP, podľa ktorého dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu. Podľa názoru ústavného súdu (II. ÚS 608/2021-51) pritom súčasná právna úprava umožňuje dovolaciemu súdu prihliadať ex offio na tie vady, ktoré sú zároveň nedostatkom procesných podmienok konania (vady zmätočnosti podľa § 420 písm. a/ - d/ CSP), v dôsledku ktorých je potrebné rozhodnutie vždy zrušiť.

°19.Dovolací súd z výsledkov lustrácií osôb vystupujúcich v konaní zistil, že v priebehu základného konania či už v konaní pred súdom prvej inštancie alebo odvolacím súdom do momentu vyhlásenia rozsudku odvolacím súdom dňa 17. 4. 2019 zomrelo viacero žalovaných. V konaní pred súdom prvej inštancie zomreli žalovaní: 4/ Z. D. (zomr. XX. X. XXXX); 7/ M. W. (zomr. XX.X.XXXX); 17/ D. U. (zomr. XX.X.XXXX); 20/ R. R. (zomr. XX.X.XXXX); 27/ I. I. (zomr. XX.X.XXXX); 36/ Z. C. (zomr. XX.XX.XXXX); 40/ R. R. (zomr. XX.X.XXXX); 45/ N. U. (zomr. X.XX.XXXX); 40/ J. U. (zomr. XX.X.XXXX); 68/ N. Š. (zomr. XX.X.XXXX); 69/ Z. Š. (zomr. X.X. XXXX); 84/ W. S. (zomr. XX.X.XXXX); 87/ Z. Y. (zomr. XX.X.XXXX); 100/ J. U. (zomr. X.X.XXXX); 11// N. Š. (zomr. XX.XX.XXXX); 116/ K. Š.Y. (zomr. X.X.XXXX); 129/ T.W. Y. (zomr. XX.X.XXXX). V priebehu odvolacieho konania zomreli žalovaní: 9/ I. Y. (zomr. XX.X.XXXX); 21/ N. W. (zomr. XX.X.XXXX); 75/ W. G. (zomr. XX.X.XXXX).

20.Ako vyplýva z uvedeného, odvolací súd konal so zomrelými osobami, ktoré neboli nositeľom procesnej subjektivity, a tým zaťažil svoje konanie a rozhodnutie tiež vadou zmätočnosti podľa § 420 písm. b/ CSP. Existencia tejto vady mala rovnako za následok zrušenie dovolaním napadnutého rozsudku a vrátenie veci odvolaciemu súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 449 ods. 1 a § 450 CSP).

21.Skutočnosť, že došlo v konaní k procesným vadám podľa § 420 písm. b/ a písm. f/ CSP je

okolnosťou, pre ktorú musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie vždy zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou nemôže byť považované za správne. Dovolaciemu súdu preto neostalo iné, než rozsudok odvolacieho súdu v celom rozsahu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie (§ 449 ods. 1 CSP v spojení s § 450 CSP).

22. Vzhľadom na opodstatnenosť dovolacieho dôvodu uplatneného podľa § 420 písm. f/ CSP, dovolací súd sa ďalšími dovolacími dôvodmi nezaoberal (porovnaj uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 2 Cdo 5/2018, 3 Cdo 146/2018, 8 Cdo 70/2017).

23. Úlohou odvolacieho súdu bude predmetné podanie doručiť protistrane s tým, že jej umožní sa k tomuto podaniu vyjadriť podľa 374 ods. 1 CSP. Až po ukončení tzv. písomnej fázy konania podľa § 373 a 374 CSP súd pristúpi k rozhodnutiu o odvolaní. Pokiaľ ide o nápravu vady § 420 písm. b/ CSP povinnosťou súdu bude v jednotlivých prípadoch postupovať podľa § 63 CSP.

24. O nároku na náhradu trov pôvodného konania a trov dovolacieho konania rozhodne odvolací súd v novom rozhodnutí vo veci samej (§ 453 ods. 3 CSP).

25. Rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.